

PARTER

Sökande

Region Örebro län, 232100-0164
Box 1613
701 16 Örebro

Ombud: Advokat Viktor Falkenström
Advokatbolaget sjutton34 Karlstad AB
Dammbrovägen 3
691 50 Karlskoga

SAKEN

Tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet för bortledande av ytvatten från Svartån samt utsläppande av spolvatten, retentat och kylvatten i Svartån, Örebro kommun

AnläggningsID i miljöboken: 9211
Koordinater (SWEREF99 TM): N: 6570509 E: 513292
Avrinningsområde: 121

DOMSLUT

Tillstånd

Region Örebro län ges tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken att

- a) på fastigheterna Olaus Petri 3:4 och 3:12 för dels fortsatt kylvattenförsörjning, dels reservvattenförsörjning, bortleda vatten från Svartån till en mängd av högst 300 l/s,
- b) efter användning släppa ut kylvatten, spolvatten och retentat i Svartån på de platser som framgår av den tekniska beskrivningen, bilaga 2 till ansökan, samt
- c) anlägga och bibehålla ny anordning i Svartån för utsläpp av kylvatten, och bibehålla redan utförda anordningar för intag av vatten respektive utsläpp av spolvatten och retentat.

Villkor

För verksamheten ska följande villkor gälla.

Allmänt villkor

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett eller i övrigt åtagit sig i målet.

Buller

2. Buller från verksamheten ska begränsas i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser.

Grumling

3. Arbeten som kan medföra grumling ska planeras och genomföras så att grumlingen blir så liten som möjlig.
4. Grumlande arbeten ska förläggas utanför aspens lekperiod som pågår mellan 1 mars och 31 maj.
5. Maskiner som står i vattenområdet ska undvikas i möjligaste mån. Arbeten som kan utföras från strandkant ska göras därifrån.

Påverkan på Svartån

6. Den till Svartån tillförda värmemängden får inte under något dygn överstiga 19,8 G kalorier med två timmars varaktighet.
7. Föroreningar i form av partiklar, organiskt material m.m. ska avskiljas från det spolvatten som uppkommer vid förbehandlingsanläggningen med hjälp av till anläggningen hörande rensgaller och silar innan spolvattnet leds tillbaka till Svartån. Avskilt material ska avlägsnas och omhändertas på lämpligt sätt.

Kontroll

8. Tre månader innan verksamheten påbörjas ska ett reviderat kontrollprogram utifrån det nya tillståndet inges till tillsynsmyndigheten.

Arbetstid

Arbetena för vattenverksamheten ska vara utförda senast inom 5 år från det att denna dom vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Tiden, inom vilken anspråk på ersättning i anledning av oförutsedda skador får framställas, bestäms till 5 år räknat från arbetstidens utgång.

Ersättningsfri andel

Mark- och miljödomstolen fastställer begränsningen av sökandens ersättningsrätt enligt 31 kap. 22 och 23 §§ miljöbalken till en tjugondel.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer prövningsavgiften slutligt till 140 000 kr.

Rättegångskostnader

Region Örebro län ska ersätta Länsstyrelsen i Örebro län för rättegångskostnader med 2 400 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

BAKGRUND

Allmänt

Region Örebro län (sökanden) har i detta mål ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt och utökad verksamhet för bortledning av ytvatten från Svartån samt utsläppande av spolvatten, retentat och kylvatten till Svartån. Syftet med ansökan är att säkerställa leveranskapacitet och leveranstillgänglighet av kylproduktion till Universitetssjukhuset i Örebro (USÖ) och till fjärrkylakunder i Örebro stad. Sjukhusområdet ligger vid Svartån i centrala Örebro.

Såsom ansökan inledningsvis var formulerad avsåg den ett ändringstillstånd begränsat till den del av den befintliga verksamheten som gäller vattenuttag för kylproduktion. Sökanden har dock under målets handläggning tydliggjort att ansökan avser en prövning av hela den befintliga verksamheten, vilken även inkluderar reservvattenförsörjning.

Nu gällande och tidigare tillstånd

Den befintliga verksamheten regleras av ett tillstånd från år 2016 (mark- och miljödomstolens dom den 29 september 2016, mål nr M 3843-15). Dessförinnan gällde ett tillstånd från år 1967 (Österbygdens vattendomstol, AD 50/1967).

Enligt 2016 års tillstånd har sökanden tillstånd enligt miljöbalken att på fastigheterna Olaus Petri 3:4 och 3:12 bortleda vatten från Svartån till en mängd av högst 0,21 m³/s samt släppa ut kylvatten, spolvatten och retentat i Svartån. Tillståndet innefattar även en rätt att utföra och bibehålla befintliga anordningar för ändamålet. Tillståndet är förenat med ett allmänt villkor och ett villkor om kontrollprogram. För den del av verksamheten som avsåg fortsatt bortledning för kylvattenförsörjning och fortsatt utsläpp av kylvatten förordnades i 2016 års tillstånd att de villkor som föreskrevs i 1967 års tillstånd skulle fortsätta att gälla. Villkoren i 1967 års tillstånd reglerar bl.a. tillförd värmemängd samt genomförande och kontroll av temperaturmätning. 1967 års tillstånd upphörde dock i övrigt att gälla i samband med att 2016 års tillstånd togs i anspråk.

YRKANDEN

Sökandens yrkanden

Sökanden har, så som sökanden slutligen bestämt sin talan, yrkat att mark- och miljödomstolen ska ge sökanden tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken att

- a) på fastigheterna Olaus Petri 3:4 och 3:12 för dels fortsatt kylvattenförsörjning, dels reservvattenförsörjning, bortleda vatten från Svartån till en mängd av högst 300 l/s,
- b) efter användning släppa ut kylvatten, spolvatten och retentat i Svartån på de platser som framgår av den tekniska beskrivningen, samt
- c) anlägga och bibehålla ny anordning i Svartån för utsläpp av kylvatten, samt bibehålla redan utförda anordningar för intag av vatten respektive utsläpp av spolvatten och retentat.

Sökanden har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen ska förordna att

- a) miljökonsekvensbeskrivningen godkänns,
- b) slutliga villkor fastställs i enlighet med sökandens förslag,
- c) arbetstiden för verksamheten bestäms till fem (5) år från det att dom i målet vunnit laga kraft,
- d) tiden för framställande av anspråk i anledning av oförutsedd skada till följd av vattenverksamheten bestäms till fem (5) år, räknat från arbetstidens utgång,
- e) begränsningen av sökandens ersättningsrätt enligt 31 kap. 22 och 23 §§ miljöbalken fastställs till en tjugondel, samt
- f) prövningsavgiften fastställs till 140 000 kr.

Villkorsförslag

Sökanden har i ansökan föreslagit villkor enligt följande.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett eller i övrigt åtagit sig i målet.
2. Sökanden ska i samråd med tillsynsmyndigheten anpassa befintligt kontrollprogram efter den ändrade verksamheten. Utsläppsmängder och temperaturer ska kontrolleras.

3. Buller från verksamheten ska begränsas i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser.
4. Arbeten som kan medföra grumling ska planeras och genomföras så att grumlingen blir så liten som möjlig, samt föreläggas till tid som inte är lek-tid för fisken asp.
5. Den till Svartån tillförda värmemängden får inte under något dygn över-skrida 19,8 G kalorier med två timmars varaktighet.

Efter förelägganden om komplettering från mark- och miljödomstolen har sökanden därtill föreslagit att villkor med följande innehåll föreskrivs.

- Åtgärder ska utföras vid låga flödesförhållanden.
- Maskiner som står i vattenområdet ska undvikas i möjligaste mån. Arbeten som kan utföras från strandkant ska göras därifrån.
- Grumlade arbeten bör inte utföras under perioden 20 april–31 maj då aspen leker.
- Det spolvatten som uppkommer från förbehandlingsanläggningen, och som innehåller föroreningar i form av partiklar, organiskt material m.m., ska av-skiljas från spolvattnet med hjälp av till anläggningen hörande rens-galler och silar. De större partiklarna av dessa föroreningar som fastnar på gallret och silar ska avlägsnas och omhändertas på lämpligt sätt som säkerställer att partiklarna inte medför förorening av yt- eller grundvatten innan spolvattnet leds tillbaka till Svartån.

Efter yrkande från länsstyrelsen har sökanden därtill medgett att villkor med följande innehåll föreskrivs.

- Arbeten som kan medföra grumling ska planeras och genomföras så att grumlingen blir så liten som möjlig, samt förläggas utanför aspens lekperiod som pågår mellan 1 mars och 31 maj.
- Tre månader innan verksamheten påbörjas ska ett reviderat kontrollprogram utifrån det nya tillståndet inges till tillsynsmyndigheten.

Övriga yrkanden

Länsstyrelsen i Örebro län har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 2 400 kr.

ANSÖKAN

Inledande anmärkningar

Sökanden har under målets handläggning inkommit med vissa kompletteringar av ansökan. Detta avsnitt inkluderar även uppgifter som framkommit i dessa kompletteringar.

Rådighet

Sökanden äger sjukhusfastigheten men inte vattenområdet. Servitut finns mellan fastighetsägaren Örebro kommun och regionen för uttaget, samt för förläggning av ledningar och andra nödvändiga anordningar för anläggningen. Sökanden bedöms även ha vattenrättslig rådighet över uttagen i enlighet med 2 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet eftersom uttaget sker för allmän försörjning.

Samråd

Länsstyrelsen beslutade att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Samråd har skett med myndigheter, berörda fastighetsägare, allmänhet och intresseorganisationer. Samrådsmöte hölls i januari 2021 med länsstyrelse och kommun. Därefter gjordes annonsering i ortstidning samt utskick till fastighetsägare och intresseorganisationer.

I ett tidigare skede övervägdes att begränsa prövningen så att den inte skulle omfatta reservvattenförsörjningen. Det framgår dock av samrådsunderlaget att reservvattenförsörjningen, som beskrivs i samrådsunderlaget, är en del av dagens verksamhet och att den delen kommer att fortsätta även framöver. Det har varit möjligt

att yttra sig även över den delen av verksamheten under samrådet. Sökanden har därmed samrätt kring frågor som specifikt gäller reservvattenförsörjningen.

Berörda fastigheter och sakägare

Verksamheten sker på fastigheterna Örebro Regionsjukhuset 1 och Örebro Olaus Petri 3:12, som är sjukhusområdet samt remsan mellan sjukhuset och Svartån, samt Örebro Olaus Petri 3:4 och Örebro Nikolai 3:307 som tillsammans utgör vattenområdet. Berörda fastigheter anses vara Örebro Anden 1 och Örebro Bofinken 13 som ligger intill vattenområdet. En sakägarförteckning har getts in till domstolen.

Beskrivning av verksamheten

Bakgrund till ansökan

USÖ har sedan år 1967 använt Svartån för kondensorkylning av sjukhusets kylmaskiner. I början av 2000-talet kopplades sjukhuset in på stadens fjärrkylanät, vilket medför att kylvatten från Svartån i dagsläget endast används vid bortfall av ordinarie leverans av fjärrkyla. Detta inträffar med några års mellanrum.

För närvarande pågår en utbyggnad inom USÖ av en ny sjukhusdel. Kylbehovet har även ökat på grund av mer medicinskt teknisk utrustning, ökad digitalisering med IT-stöd samt utökad operationskapacitet. Det blir även allt vanligare med värmeböljor, vilket påtagligt påverkar förmågan att hålla luftfuktigheten tillräckligt låg i känsliga utrymmen. Till följd av detta beräknas kylbehovet öka till en nivå som fjärrkylanätet inte är dimensionerat för. Det finns således ett stort behov av en ny kylproduktionsanläggning som kan användas för permanent drift och produktion av sjukhusets process- och komfortkyla.

Referenssystem

Koordinater anges i koordinatsystem SWEREF 99 TM.

Planförhållanden och skyddad natur

Örebro kommuns översiktsplan anger ingen förändring av nuvarande markanvändning inom utredningsområdet. Projektet berörs av flera detaljplaner men åtgärden strider inte mot någon av planerna.

Platserna för intag- och utsläppspunkter omfattas av riksintresse för kulturmiljövård. Där Svartån mynnar i Hjälmarens ligger naturreservatet och Natura 2000-området Oset och Rynningeviken.

Nuvarande verksamhet

I dagsläget används fjärrkyla från Åbyverket som huvudsaklig kylmetod. Vid bortfall i fjärrkylaleveransen används i stället en egen reservkylmaskin som använts sedan 1967. Reservkylmaskinen kyls med åvatten och använder ammoniak som köldmedium. Kylning med åvatten innebär att kondensorvärmens från sjukhusets reservkylmaskiner tillförs Svartån när anläggningen är i drift. När anläggningen är i full drift uttas totalt 210 l/s, varav 190 l/s används till kylning och resten är för reservvattenproduktion. De 190 l/s som används i kylproduktionen släpps efter användning tillbaka till Svartån.

En närmare beskrivning av den nuvarande verksamheten finns i den tekniska beskrivningen, bilaga 2 till ansökan.

Planerad verksamhet

Den nya anläggningen planeras att bestå av främst en anläggning för produktion av fjärrkyla, och som komplement även frikyla och en kylvärmepump för intern värmeåtervinning. Anläggningen kommer placeras i befintlig byggnad på sjukhusområdet och använda åvatten för att producera kylan. Anläggningen har ett kylvattenbehov av 280 l/s, vilket gör att det totala uttaget inklusive reservvattenproduktion uppgår till 300 l/s. De 280 l/s som används i kylproduktionen, samt spolvatten och retentat (totalt 290 l/s) släpps efter användning tillbaka i Svartån.

De verksamheter och åtgärder i vatten som planeras är uttag av vatten från Svartån, utsläpp av vatten med förhöjd temperatur till Svartån, samt anläggande av ny utsläppspunkt med arbete kopplat till ledningsnedläggning. Ledningen ska vara bottenförlagd och förankras med vikter samt förses med diffusor. Innan arbetet påbörjas kommer borttagande av hindrande föremål att utföras på en liten yta av botten med hjälp av dykare och, vid behov, maskin stående på fast mark. Diffusorn placeras max tio meter från strandkanten, vilket gör att arbetet med nedsänkning av ledning kan utföras med maskiner stående på land. Där ledningen ansluter till land kommer grävning utföras i strandkant.

Reservvattenhanteringen har tidigare hanterats i ansökan kopplad till 2016 års dom och kommer alltså bedrivas på samma sätt. Den tekniska beskrivning som låg till grund för 2016 års dom är alltså relevant och har bilagts den nu aktuella ansökan (aktbil. 16). Av den framgår bl.a. följande. Vatten till reservvattenförsörjningen bortleds via befintlig intagsledning. Själva anläggningen för distribution av reservvattnet placeras i en särskild byggnad, i vilken utrustning för rening stationeras. Reningsprocessen utförs i tre steg: förbehandling, membranering och efterbehandling. Vid förbehandlingen renas råvattnet från föroreningar genom olika processer och kemikalier tillsätts. Vid spolning av filtren uppkommer förorenat spolvatten som avleds via befintlig ledning till Svartån. Spolvatten kommer att uppkomma kontinuerligt även om något behov av reservvatten inte föreligger, eftersom det är nödvändigt för att hålla anläggningen funktionsduglig. Vid membraneringen tillsätts ytterligare kemikalier som är beläggningshämmande. Vattnet från membraneringen, så kallat retentat, kommer att innehålla samma föroreningar som råvattnet men i mer koncentrerad form. Retentatet kommer att ledas ut i Svartån och kan komma att ha en något högre temperatur än råvattnet.

Skyddsåtgärder

Skadeförebyggande skyddsåtgärder kommer att vidtas för att minska påverkan från verksamheten. Bl.a. kommer följande åtgärder att vidtas.

- Backspolningsbart finfilter installeras på intagsledning och diffusor används på utloppsledningen för att sprida utsläppet av vatten med förhöjd temperatur.
- Utsläppspunkten för kylvatten flyttas från norra delfåran till Svartåns huvudfåra för att sprida utsläppets värmemängd till större mängd vatten och därmed få ökad utspädningseffekt och minska den lokala temperaturpåverkan.
- Kontrollprogram upprättas/anpassas till förändrad verksamhet.
- Köldmedier med låg klimatpåverkan och låg grad av giftighet har valts.
- Flera åtgärder för att öka anläggningens energieffektivitet planeras, bl.a. frikyla och intern värmeåtervinning.
- Påverkan från buller och vibrationer minimeras genom den tekniska utrustningen på anläggningen samt anläggningens placering i befintlig teknikbyggnad på sjukhusområdet.
- Arbeten kommer inte utföras under fiskars lektid, på grund av risk för grumling som kan störa fortplantning och yngeluppväxt.
- Arbetstiden ska begränsas så långt det är möjligt, dels på grund av framkomligheten, dels ur grumlingssynpunkt.
- För förläggning av ledningen kommer avvägningar att göras för minsta möjliga påverkan i vattendraget.

Miljökonsekvenser och miljö kvalitetsnormer

Kylvattenverksamheten har bedömts beröra de fem miljöaspekterna *hydrologi, vatten- och naturmiljö, användning av kemikalier och energi, kulturmiljö* samt *hälsa, boendemiljö och rekreation*.

Kylvattenverksamheten bedöms främst ge upphov till temperaturpåverkan i Svartån samt grumling under arbetstiden. Åtgärden bedöms inte påverka Svartåns hydrologi på ett betydande sätt och inte heller ge negativ påverkan på andra aktiva vattenverk-

samheter i ån. Trots att verksamheten medför utsläpp av vatten med förhöjd temperatur, som mest 5,6 graders temperaturökning i Svartån vid ett flöde på 500 l/s, bedöms effekterna på vatten- och naturmiljön och förekommande fiskar och andra organismer som relativt små. Viss påverkan från denna värmeförsel kan eventuellt ses vid minsta möjliga flöde (500 l/s), men statusklassning enligt vattenförvaltningen eller arters och naturmiljöers bevarandestatus bör trots detta inte påverkas negativt. Åtgärden bedöms bidra till positiva konsekvenser avseende användning av köldmedier och energi eftersom den ger god energieffektivitet, samtidigt som den säkerställer sjukhusets kylbehov. Den planerade verksamheten bedöms inte medföra någon negativ påverkan på kulturmiljön. Åtgärden bidrar positivt till miljöaspekten hälsa, boendemiljö och rekreation genom att öka robustheten i vården. Under arbetstiden kan milda störningar för boendemiljö och rekreation förekomma, men dessa minimeras genom planerade skyddsåtgärder och ger ingen påverkan på lång sikt.

Kylvattenverksamheten bedöms sammantaget ge positiv påverkan på miljöaspekterna *användning av kemikalier och energi* samt *hälsa, boendemiljö och rekreation*, medan den är neutral för aspekterna *kulturmiljö* och *hydrologi*. En svagt negativ påverkan bedöms kunna uppstå för miljöaspekten *vatten- och naturmiljö* vid riktigt låga flöden i Svartån.

För komplett beskrivning av verksamhetens miljökonsekvenser samt konsekvenser gällande miljö kvalitetsnormer, se miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga 3 till ansökan.

Vad avser den fortsatta reservvattenverksamheten är den miljökonsekvensbeskrivning som låg till grund för 2016 års tillstånd alltså relevant och har bilagts den nu aktuella ansökan (aktbil. 17-18). Av den framgår bl.a. följande. Den ansökta reservvattenverksamheten bedömdes inte medföra några negativa konsekvenser av betydelse för miljön eller övriga allmänna och enskilda intressen. Vid lägsta lågvattenföring, något som bedöms ske mindre än en gång under en hundraårsperiod, kom-

mer utsläppet av retentat och spolvatten uppgå till ca 1 % av den totala vattenföringen i Svartån, förutsatt att maximalt uttag sker. Vid normal vattenföring i Svartån kommer utsläppet av retentat att uppgå till 0,5 % av vattenföringen i Svartån, vid ett uttag om 0,21 m³/s.

De allmänna hänsynsreglerna

De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken beaktas enligt nedan.

Kunskapskravet

Sökanden besitter tillsammans med sina rådgivare den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet som skulle kunna uppstå med anledning av åtgärden. För utförandet kommer lämplig entreprenör med erforderliga kunskaper att anlitas. Verksamheten i form av uttag av vatten och utsläpp av använt kylvatten har bedrivits sedan år 1967 och sökanden har därmed god kunskap om verksamheten och dess påverkan på miljön.

Försiktighetsprincipen

Utredningar har gjorts för att förutsäga påverkan från verksamheten och skyddsåtgärder har tagits fram för att minimera påverkan. Villkor som begränsar påverkan har också föreslagits.

Produktvalsprincipen och bästa möjliga teknik

Köldmetod och köldmedier har valts utifrån låg klimatpåverkan, energieffektivitet och driftsäkerhet. Detta gör att användningen av kemiska produkter eller biotekniska organismer, som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, minimeras.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Att sökanden ser över kylmaskiner och kylvärmepump samt använder bästa möjliga teknik i form av köldmedier med låg klimatpåverkan samt installation av frikyla, gör att åtgärden bidrar till god hushållning. Utformning, teknik och material ska väljas med tanke på god bärighet och lång livslängd. Den tekniska lösningen bidrar

inte till något avfall i driftsfasen och använder teknik för att minska energianvändningen. Den tekniska lösningen ger en resiliens i att täcka upp sjukhusets kylbehov. Genom att vattnet återförs till Svartån medför det god hushållning med resurser.

Lokaliseringsprincipen

Lokaliseringen styrs av anläggningarnas och sjukhusets belägenhet och några alternativa lokaliseringar är inte aktuella. Plats för intag och utsläpp har valts för att ge en säker transport av vatten för sjukhusets ändamål samt minska påverkan från utsläppet. Svartån som källa till kylvatten bedöms som en driftsäker lösning på grund av att det medför kort transportsträcka. Utsläppspunkten flyttas från biflödet till huvudflödet för att minska påverkan från utsläpp av använt kylvatten med förhöjd temperatur.

Rimlighetsavvägning

Med den föreslagna tekniken och de föreslagna skyddsåtgärderna bedöms hänsynreglerna vara uppfyllda i skälig omfattning. De föreslagna skyddsåtgärderna anses rimliga att genomföra, då denna kostnad är marginell i sammanhanget. Verksamheten ger en stor allmän nytta genom att säkerställa tillgång till en säker vård. Om vård inte kan erbjudas tillförlitligt under värmeböljor innebär det stora samhällsekonomiska kostnader och fara för människors liv. Totalkostnaden för åtgärden uppskattas till 60 miljoner kr, varav vattenverksamheten utgör ca 10 procent. Nyttan av verksamheten utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv bedöms med god marginal överskrida kostnaden, både i fråga om säker vård och energibesparingen som åtgärden medför.

Övriga prövningsfrågor

Ersättning vid omprövning

Sökanden bedömer att den planerade vattenverksamheten inte kommer att föranleda några ersättningsgilla skador för omgivningen. Skulle sådana skador mot förmodan uppkomma, föreslås att reglering sker i den ordning som gäller för oförutsedda skador.

Oförutsedd skada

Sökanden föreslår att tid för oförutsedd skada fastställs till fem år efter arbetstidens utgång.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt **Havs- och vattenmyndigheten** har uppgett att de avstår från att yttra sig i målet.

Länsstyrelsen i Örebro län (länsstyrelsen) har inkommit med yttrande i målet och då anfört att länsstyrelsen tillstyrker ansökan om tillstånd med föreslagna villkor och skyddsåtgärder, under förutsättning att villkor II och IV ges följande ordalydelse.

II. Tre månader innan verksamheten påbörjas ska ett reviderat kontrollprogram utifrån det nya tillståndet inges till tillsynsmyndigheten.

IV. Arbeten som kan medföra grumling ska planeras och genomföras så att grumlingen blir så liten som möjlig, samt förläggas utanför aspens lekperiod som pågår mellan 1 mars och 31 maj.

Sökanden har medgett de av länsstyrelsen yrkade villkoren.

Några övriga yttranden har inte inkommit i målet.

DOMSKÄL

Domstolens handläggning

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 22 kap. 16 § miljöbalken avgjort målet utan huvudförhandling. Målet har avgjorts av en lagfaren domare, ett tekniskt råd och två särskilda ledamöter.

Processuella förutsättningar

Rådighet

Regionen har visat erforderlig rådighet enligt bestämmelserna i 2 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Miljökonsekvensbeskrivning och samråd

Länsstyrelsen har den 25 februari 2021 beslutat att den sökta verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Ett sådant beslut får inte överklagas särskilt. Frågan om verksamhetens miljöpåverkan prövas i stället inom ramen för prövningen av ansökan.

Länsstyrelsens beslut innebär att sökanden i en liten miljökonsekvensbeskrivning ska lämna de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten kan förväntas ge (6 kap. 47 § miljöbalken). Något krav på godkännande av en liten miljökonsekvensbeskrivning finns inte. Domstolen har dock enligt 22 kap. 11 § miljöbalken ett ansvar för att utredningen i målet får den inriktning och omfattning som krävs. Vad gäller samråd ska det samrådsunderlag som sökanden ska ta fram inför bedömningen av verksamhetens miljöpåverkan bl.a. innehålla uppgifter om verksamhetens omfattning, se 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken och 8 § miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att den ansökta verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att sökanden, efter synpunkter från länsstyrelsen efter genomfört samråd, i ett tidigare skede valde att utforma ansökan som en ansökan om ändringstillstånd för att på så sätt begränsa prövningen till den del av verksamheten som avser kylvatten. Sökanden har därefter, bl.a. efter synpunkter från domstolen, valt att i stället låta ansökan omfatta ett nytt tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet avseende både kylvatten och reservvatten. Den utökade verksamheten gäller dock endast de delar av verksamheten som avser kylvatten eftersom den verksamhet som avser reservvattenhantering ska fortgå oförändrad.

Samrådsunderlaget i målet är inriktat mot kylvattenuttaget. Sökanden har dock beskrivit reservvattenförsörjningen i samrådsunderlaget och det framgår att den delen av verksamheten ska fortgå oförändrad. Några invändningar mot genomfört samråd har inte framförts under målets handläggning. Mark- och miljödomstolen anser

sammantaget att samråd genomförts på ett godtagbart sätt för den nu aktuella prövningen.

Vad gäller miljökonsekvensbeskrivningen i målet anser domstolen att kylvattenförsörjningen belysts på ett erforderligt sätt. Därtill har sökanden, såvitt avser den del av verksamheten som ska fortgå avseende reservvattenförsörjningen, kompletterat med underlag som låg till grund för 2016 års tillstånd. Mark- och miljödomstolen bedömer att den ansökta ändringen av verksamheten inte kommer att innebära några tillkommande miljökonsekvenser avseende reservvattenförsörjningen, och anser mot den bakgrunden att miljökonsekvensbeskrivningen i målet kan godtas.

Tillåtlighet

Ingen remissinstans har haft någon erinran mot att tillstånd meddelas för den ansökta vattenverksamheten.

Den sökta verksamheten är förenlig med gällande detalj- och översiktsplaner.

Mark- och miljödomstolen bedömer att sökanden har lämnat uppgifter och underlag som ger tillräckligt stöd för slutsatsen att hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas, och att hinder inte möter mot verksamheten på grund av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av den utredning som finns i målet finns det heller ingen anledning att anta att verksamheten kommer att komma i konflikt med någon miljökvalitetsnorm. Det har inte heller i övrigt framkommit något som utgör hinder mot att tillstånd lämnas.

Det anförda innebär att den ansökta vattenverksamheten är tillåtlig och att ett tillstånd, förenat med villkor enligt nedan, kan lämnas.

Villkor

Mark- och miljödomstolen erinrar inledningsvis om att tillstånd lämnas under förutsättning att sökanden utför verksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med vad

sökanden har angett och åtagit sig i ansökningshandlingarna och kompletteringar till denna.

De villkor som slutligen föreslagits av sökanden, samt de mindre justeringar av villkorsförslagen som yrkats av länsstyrelsen och som sökanden medgett, är i huvudsak lämpliga och ändamålsenliga. Mark- och miljödomstolen anser dock att villkoren ska justeras något i förhållande till förslagen. Domstolen gör i den delen följande överväganden.

Vad gäller risken för grumling saknas det skäl att föreskriva ett särskilt villkor om flödesförhållanden med hänsyn till att villkor 3 föreskriver att grumlande arbeten ska genomföras så att grumlingen blir så liten som möjligt.

Såvitt avser hantering av spolvatten ska det göras ett förtydligande av villkor 7 så att skyldigheten att avlägsna och omhänderta material gäller allt avskilt material och inte endast större partiklar. Mark- och miljödomstolen godtar i övrigt sökandens förslag, men anser att villkoret bör omformuleras något i syfte att göra villkoret mer lättläst.

I fråga om påverkan på Svartån utifrån tillförd värmemängd kan sökandens villkorsförslag godtas. Sökanden har i miljökonsekvensbeskrivningen angett att det vatten som släpps ut kommer ha en maximal temperatur om 35 grader vid utsläpp, vilket sökanden är bunden av i enlighet med det allmänna villkoret. Domstolen finner därför att det inte är nödvändigt att relatera värmemängden till ett visst flöde eller i övrigt reglera temperaturen på det vatten som släpps ut, med förhöjd temperatur, utöver vad som följer av villkor 6.

Mark- och miljödomstolen anser att det som i övrigt framkommit i målet inte innebär behov av ytterligare villkor. Villkor ska därmed föreskrivas i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Arbetstid och oförutsedd skada

Mark- och miljödomstolen godtar den föreslagna arbetstiden och tiden för anmälan av oförutsedd skada. Arbetstiden ska därmed bestämmas till 5 år från det att denna dom vinner laga kraft och tiden för att anmäla anspråk på ersättning för oförutsedd skada ska bestämmas till 5 år från utgången av arbetstiden.

Ersättningsfri andel

Mark- och miljödomstolen godtar sökandens förslag att den förlust av vatten eller annat som bolaget enligt 31 kap. 22 och 23 §§ miljöbalken är skyldigt att underkasta sig utan ersättning ska bestämmas till en tjugondel.

Prövningsavgift

Prövningsavgiften i målet har preliminärt fastställts till 140 000 kr. Något skäl för att minska eller efterskänka avgiften har inte framkommit förevarande fall. Prövningsavgiften ska därmed slutligt bestämmas till 140 000 kr

Rättegångskostnader

Länsstyrelsen yrkande om ersättning för rättegångskostnader är skäligt och har inte heller ifrågasatts av sökanden. Beloppet ska därför dömas ut. På beloppet ska lagstadgad ränta utgå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-01)

Överklagande senast den 11 november 2022.

Emma Blom

Annika Månsson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Emma Blom, ordförande, och tekniska rådet Annika Månsson samt de särskilda ledamöterna Hans Lindström och Anders Wasell.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.